

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1992. FEBRUÁR (Böjtelő hava)

A FARSANG

Ósi tavaszelőző ünnepség, amely a keresztény valláskörben vízkeresztől hamvazószerdáig - a húsvét előtti 40. napig - tart. Az időszak ismert népszokásai: kislejártás, kormozás, busójártás, stb.

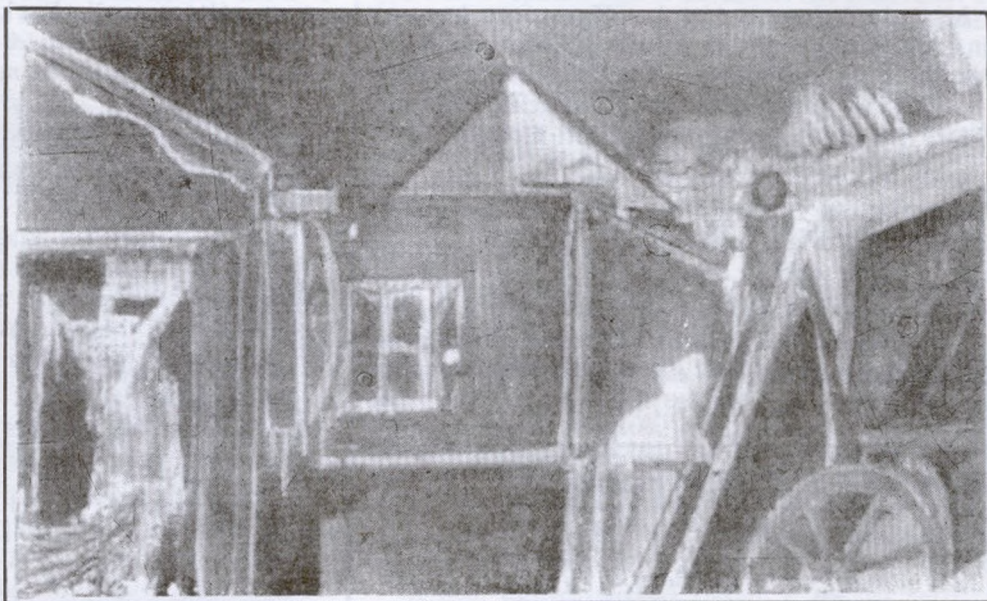
Turán a farsangi mulatságok a farsangvasárnapot körülvevő 4 napra sűrűsödtek. A vasárnapi mise idején szünetelt a bál, mert az eladólányok mind templomba mentek. Azt tartották: "Aki nem megy templomba, mulatságba se menjen." Ezekon az összejöveteleken a fiatal házasok is részt vehettek, de az öregasszonyok nem. Ők a vetnivaló kukoricát morzsozták otthon...

Farsangkor voltak a "varázslások" is. Körültáncolták pl. a fákat, hogy megóvják a rügyeket, biztosítsák a gazdag termést. Mikor a nagymisére beharangoztak, a gazdasszony

"pendőbé-ingbé" kiszaladt a tyúkokhoz, megforgatta és így bízta őket:

"Tyúkok, tyúkok sok tojást tojzatok, gazdátokat ne szomorítsátok!"

A nagyböjt előtti hetet "kövér hétnek" hívták. Baromfi- vagy marhahúst ettek ekkor, és bodaggal, vagy pampuskával fejezték be az ebédet. Megszólták azokat, akiket mulatságban ért a böjt kezdetét jelző harangszó. A harangszó után nem volt szabad jólakni. Hamvazószerdán volt (van) a legszigorúbb böjt. Mondták is az emberek jó előre.

"Szárász szerda lesz a héten, megbomlik a hasad éhen."

Erdélyi Ágnes

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Gáz van! Adó nincs! - Emlékezés Kovács Lászlóra - Becker Pál levele
- "Vidám téli esték" - A Mikulás naplójából - TSZ-levél

"GÁZ VAN! ADÓ NINCS!"

Demokráciához illő módon zajlott le községünkben január 20-án az 1992. év első közmeghallgatása. A címben röviden jelzett témákról, ki-egészítve még az egészségügy helyzetével.

Tóth István polgármester röviden köszöntötte a szép számban megjelent hallgatóságot - év eleje lévén boldog új évet is kívánt, majd a napirendi pontok kö-vetkeztek.

Gáz van! - ezzel a híradással kezdte tájékoz-
tatóját a gáz jelenlegi helyzetéről. Az ősszel - félig a
télben - lefektetett vezeték részeinek megtartották
az előírt nyomáspróbáit, ami alapján és után lehet-
séges ezen a szakaszon a gázellátás. Mire ezen sorok
megjelennek, a szerencsések talán már gázzal is fű-
tenek (a víztoronytól a Kaszinó térig).

Mint megtudtuk, a gázra befizetők száma már
meghaladta a 2000-t, a (26 ezer Ft-os) befizetések ha-
tárideje január 31-én lejár. Aki ezután gondolja meg
magát, az már csak emelt (35 ezer Ft-os) összeget fi-
zet, s ha a gerincvezetékét már a háza előtt nyomás
alá helyezték, akkor már nem is érdemes kísérletezni,
csak a végleges átadás után s ez még többbe fog kerül-
ni. Az elmondottak alapján úgy érezzük, hogy a gáz-
ügy jó úton halad, bár nem kis nehézségek árán.

Mint a címben is láttuk, elég szoros kapcsolat
van (úgy tűnik) a gáz és az adó között. Valóban ezt
éreztük ki a polgármester - remélem mások számára
is világos, logikus - érveréséből, amit az adók kive-
tésére, illetve ki nem vetése mellett mondott.

- Mire is kellene az adó?

- Arra, hogy fejlődjön a falu, hiszen a szintentar-
táshoz - az iskolák, óvodák, az egészségügy, az igaz-
gatás működéséhez - egyenlőre elég a költségvetés-
től kapott juttatás (valami még fejlesztésre is jut).

- **A gázvezeték építéséhez befizetett hozzájárulás
15 %-a visszaigényelhető!** - és ha a község úgy akar-

ja, akkor további fejlesztésre fordítható, - ha a la-
kosság is úgy akarja ... Ezen az estén úgy tűnt,
hogy úgy akarja.

Ez a vissza nem kért összeg jó induló alap a
küszöbön álló telefon és kábeltévé, illetve a
szennyvíztisztító és vezetérendszer megvalósításá-
hoz. Az idősebb korosztály ez utóbbit, a fiatalabb
inkább az előbbi, illetve mindkettőt fontosnak
tartotta (s tartja továbbra is).

A szennyvíztisztító bázis megvalósításához cél-
támogatást is igényeltünk, aminek sorsáról még
nem tudunk. S mivel Galgahévízzel közösen képvi-
seljük a megvalósítást, így az igényelhető összeg
10 %-kal magasabb.

**1992. I. félévében helyi adó nem lesz! Lesz vi-
szont szabad orvosválasztás!!** Már is az egész-
ségügyi témánál vagyunk. Mint megtudtuk, ez a té-
ma még elég képlékeny állapotban van, annyi
azonban biztos, hogy idén megkapjuk a TB kár-
tyánkat, amit majd leadunk a szabadon választott
körzeti vagy háziorvosunknál.

Sok gondról, vélt és valós problémáról hallot-
tunk **Duliskovich főorvos úrtól**, de itt is szeretnénk
mindenkit megnyugtatni, hogy az alapellátáson
nem változtatnak. Ezek inkább finanszírozási és
bürokratikus gondok. *A beteg nyugodt lehet, el fog-
ják látni! Akkor is, ha más körzetbe tartozik!*

A beszámoló - vagy inkább nevezném tájékoz-
tatónak - után megszólalt a hallgatóság is. Sok-
sok kérdés, javaslat hangzott el. Egy sem maradt
válasz nélkül.

Szóba kerültek a kiapadt artézi kutak (állítólag
47 volt a faluban), az utcára kiszórt szöges salak
(hogy ne csússzanak az autók?!), a vásártér megkö-
zelíthetősége, illetve használhatósága, közbiztonság
és vagyonvédelem, Turai Hírlap előfizetése, stb.

Többen felszóltak, hogy maradjon benn a 15
%, fejlesszük a falut s volt aki még agitálást is
vállalt ez ügyben.

Azt hiszem úgy zajlott le a közmeghallgatás,
hogy mindenki megelégedéssel nyugtázhatta, dol-
gozik az önkormányzat, élvezi a lakosság bizalmát.
Jó volt együttgondolkodni falunk jövőjéről, a ma-
gunk és gyermekeink jövőjéről.

Sára M.

Anyakönyvi adatok

1992. január hó

Születés

Mahó Éva

Sallai Petra

Házasságkötés nem volt

Halálozás

Csósz Istvánné sz. Tóth Mária

Erdélyi Jánosné sz. Gólya Anna

Ignác Mihályné sz. Tóth-Antal Rozália

Jenei László

Molnár Péterné sz. Bak Eszter

Rác Gáborné sz. Széles Piroska

Szabó István Andrásné sz. Lukács Mária

Szilágyi István

Szilágyi László

Tóth Józsefné sz. Molnár Erzsébet

Tóth László

Tóth-Miklós Erzsébet

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő -testület következő ülésének ideje:

1992. február 24. de 9 óra

Az ülés helye: tanácskozóterem

Napirend:

1. 1991. évi költségvetés zárszámadása.
2. Közrend, közbiztonság helyzete.
3. Tura Nagyközség Önkormányzatának 1992. évi költségvetése.

Fórum a község művelődéséért

Az Oktatási és Kulturális Bizottság január 17-én Kulturális Fórumot rendezett a Bartók Béla Művelődési Házban. A fórum iránti érdeklődést jelzi, hogy a meghívott 30 emberből 28-an jelentek meg, s fejtették ki véleményüket a közművelődésben való előrelépés esélyeiről.

A beszélgetés kezdeti szakaszában többen felvetették, hogy a jelenlegi helyzet elemzése, értékelése nélkül nehéz új javaslatokat tenni. Kiss András vitavezető azonban, a személyeskedések elkerülése végett, a jövő irányába terelte a beszélgetést. Ez szerencsés lépésnek bizonyult, hisz néhány hozzászólás megcélolta a jelenlegi közművelődési alkalmazottak hozzáértését, hozzáállását. A személyeskedés így elmaradt, viszont elhangzottak azok az építő javaslatok, amelyek megszűlése esetleg jó irányba tereli a helyi közművelődést. Felvetődött - többek között -, hogy a bevétel-e a lényeg elsősorban.

Diligens Károly és Oltvölgyi Béla sok tekintetben egybecsen-
gő hozzászólása igazán elgondolkasztó:

- pénzt-fogyasztó,
 - pénzi-termelő
- csoportok összehangolása;
- illetve: a tanulás-szórakozás szinkronjának megteremtése.

Külön figyelmet érdemel Gólya József pontokba szedett tervezete, amelyben a tánc- és illetan ugyanúgy helyet kapott, mint a "színpavasz" DISCO. Itt némi vita bontakozott ki. A DISCO bevétele a büfétől is függ - állították jórán - a büféhez azonban WC is kellene... tették hozzá a jelenlévők.

A beszélgetés végkicsengése talán az, hogy önállóan működő kiscsoportok alkossák a közművelődés alapját. Ezek működéséhez egy menedzser típusú vezetőt kellene kinevezni. Végül döntés persze csak akkor lehetséges, ha az önkormányzat kézhöz veszi, a Polgármesteri Hivatal által kért szakmai véleményt, melyet a megyei művelődési központ munkatársa vállalt.

Jónás Sándor

• GÁZFÁKLYA • GYÚJTÁS
A KASZINÓ TÉREN 1992. január 28-án

(FOTO: Éliás Zoltán)

Képviselő-testületi ülés januárban

Az elmúlt évben már megszokottá vált, hogy minden hónap utolsó hétfőjén 9 óra egésznapos ülésre gyűlnek össze a községi önkormányzati képviselők. Így történt ez január 27-én is.

A 14 képviselő közül 11 jelent meg: *Tóth István, Diós Csaba, Dolányi Mihály, Erdélyi Ágnes, Lévai Józsefné, Kardoss Imre, Kálna Tibor, Köles Mihály, Kuti József, Szabó József, Zséli István.* A nyilvános ülésen érdeklődők is voltak: *Lukács Pál István, Szénási Tibor, Sára András és Éliás Zoltán.*

Az első téma az 1992. évi költségvetés volt, melynek tárgyalását a testület többmint három óras vita után elnapolta, ugyanis több olyan kérdés merült fel, amelyet még pontosítani kell. (Pl. milyen beruházások szükségesek az intézményekben; az intézmények profiljukon kívüli bevételeinek felhasználhatóságának szabályozása; a kordedvezményes nyugdíjak költségvetési kezelése; a költségvetés "sarokszámainak" tisztázása, stb.)

Néhány fontos kérdésben azonban döntés született. Például abban, hogy a község intézményeinek gázberuházását a Polgármesteri Hivatal irányítsa. A központi támogatás nem sok, de nem is kevés. Jól kell beosztani! (Pl. általános támogatás: 2 mFt, üzemeltetési támogatás: 23,9 mFt, a személyi jövedelem adóból átengedett bevétel 32 mFt, óvodai támogatás: 5 mFt, iskolai oktatásra: 29,5 mFt, stb.)

A testület meghallgatta Sára András mb. elnöknek a turai Sport Clubról szóló beszámolóját, de a Club intézménnyé válásáról nem döntött. A február 7-i közgyűlés után újra napirendre kerül ez a kérdés.

Fél óras ebédszünet után 14 órakor folytatódott az ülés. Egyik legnehezebb napirendi pont, a Művelődési Ház átszervezése következett. Az Oktatási és Kulturális Bizottság vezetője beszámolt a bizottság javaslatáról és a január 17-i Kulturális Fórumról, majd a polgármester tájékoztatta a testületet a Művelődési Házról és a Könyvtárról készült írásos szakértői véleményről.

Hosszas vita után született meg a döntés: a Művelődési Ház és a Könyvtár a jövőben külön intézményként üzemel. A Könyvtárban (egyelőre) 1 könyvtáros lesz. A Művelődési Házban 1 igazgató és 1 (nyolcórás) takarító. Az esetleges technikai segítséget a MESZ biztosítja, a gazdasági elszámolást a Polgármesteri Hivatal végzi.

A testület előtt bemutatkozott a három fogorvos, akik a megüresedett fogorvosi állásra jelentkeztek. (A pályázat elbírálása február 3-án 18 órakor a rendkívüli ülésen lesz.)

Ezután az általános iskola vezetésének némi átszervezése került sorra. Oltvölgyi Béla igazgató úr az iskola gazdasági vezetőjének Tóth A. Istvánnét, jelenlegi MESZ vezetőt kérte fel, amihez a testület hozzájárult. (A MESZ vezetői helyre pályázatot kell kiírni). Az igazgató úr tájékoztatót tartott a IX.-X. osztály indításával kapcsolatos problémákról.

Egészségügy: lesz negyedik körzeti orvos, de meg kell teremteni a feltételeket: rendelő, lakás.

Telefon: Részvénytársaság alakult. A testület hozzájárult, hogy polgármesterünk - megválasztása esetén - tisztséget vállaljon a vezetőségben.

A következő nehéz ügy a VOLÁNBUSZ újabb "jegyáremelés"-sel foglalkozó levele volt. Mivel a testület a december 30-i ülésén nem fogadta el a VOLÁNBUSZ javaslatát a vonaljegy árának emelésére: 14 Ft-ról 18 Ft-ra, hanem csak 16 Ft-ra. Ezért a vállalat "buszjárat csökkentést" helyezett kilátásba... Ilyen érveléssel szemben nem volt mit tenni, el kellett fogadni 18 Ft-os tarifát.

Gáz: január 31-én lejár a 26.000.-Ft-os befizetési lehetőség, hosszabbítás, illetve több hónapos részletfizetés nincs. Ezután már csak 35 ezer forintért lehet beköztetni gázt, de csak akkor, ha az igénylő háza előtti gerincvezetékén még nem volt nyomáspróba. Az eddigi befizetők száma közel 2100.

A Képviselő-testületi ülés este nyolc óra után ért véget. A résztvevők készülhetnek a következő, február 24-i ülésre, illetve az azt megelőző bizottsági ülésekre.

K. J.

Emlékezés Kovács Lászlóra

Harminc évvel ezelőtti február végi napon futótűzként terjedt el a szomorú hír: váratlan hirtelenséggel meghalt Kovács László Kossuth díjas járási népművelési felügyelő, községünk tisztelt és szeretett tanára, a turai népiegyüttes vezetője, Laci bácsi.

Senki sem akarta elhinni, hiszen mosolygósan és kedvesen állandóan itt volt közöttünk. Lelkesen, megállás nélkül végezte végeláthatatlan munkáját. Tanácsot adott, mesélt, figyelmeztetett, óvott, bíralt, kinek mi járt, kinek mire volt szüksége.

A hír igaznak bizonyult, a halál könyörtelen volt. Az Iklad-Domony vasúti megállóban az esti vonatra várt, hogy az egész napi munka és a domonyi megbeszélés után hazatérjen Turára, családja köré, akiket nagyon szeretett. Még néhány kedves szót váltott a jegyet kiadó vasutasal, majd rosszul lett és pillanatok múlva halott volt.

Árván maradt családján kívül gyászolt az egész község, az aszódi járás, Pest megye és az országos szervek szakmai közössége. Nagy részvét mellett temették el a turai temetőben és éreztük milyen szegények lettünk. 54 évesen ment el, és magával vitte azt a gazdagságot, amely lelkét, egész életét kitöltötte és amelyből még olyan jó lett volna sokat és még sokáig kapni.

A kitűnő szervezőkészséggel, jó emberismerettel, kiváló énekzenei tehetséggel megáldott Kovács László 1935. október 1-én kezdte meg kántor-tanítói szolgálatát Turán. Megnyerte Őt a község lakosságának szívélyessége és az a hűséges ragaszkodás, amellyel ápolták mindazt a sok szépet, amelyet szüleitől, nagyszüleitől örökölték. Ő is a község gazdag népművészetének búvókörébe került, mint azok a népzenei, népművészeti kutatók - köztük a század elején Bartók Béla - akik számára mindig tartogatott újat és csodálatosakat az élő népdal, a néptánc és a népi díszítőművészet.

A hosszú történelmi múltra visszatekintő községünkkel és ennek mindig törekvő, szorgalmas, hagyománytisztelő lakóival való találkozás haláláig tartó, magas szintű munkára lelkesítette. Fiatalos lendülete, közvetlen modora egyre több követőt, segítőtársat, barátot állított megvalósítandó célja - a falu lakosságának kulturális és gazdasági felemelése - mellé. Nagy és kitartó munka kezdődött, amelynek sikerei sem maradtak el.

Egybeforrta a községgel - pedig mint azt a kiváló anekdotázó Laci bácsitól hallottuk, reményei a kifrt kántori pályázat elnyerésére teljesen szertefoszlottak. A rossz vonatcsatlakozás miatt akkor érkezett szinte futva a turai vasútállomásra a templomba, amikor a nagyszámú jelöltet a bizottság már meghallgatta. Kérését viszont - hogy ha már a messzi Baranyából ideutazott játszhaszon a templom orgonáján, - teljesítették. És amikor megszólalt az orgona, a templomban lévők átszellemlen hallgatták, a felcsendülő éneknél már lelkesen figyelték és végül Őt választották meg kántornak, a Gondviselő akarata szerint.

Szolgáltatnak tekintette a kántorizálást, a tanítást, a népművelést, és mindhármát együtt, szerves egységbe foglalva azért a célért művelte magas fokon, hogy hitükben megerősödött, művelt, szépet szerető és értő embereket neveljen tisztességes, becsületes életre, hagyomány szeretetre.

Előző munkahelyén - az ormánsági Sellyén - ahol hét évet töltött, már eredményes népművelési tevékenységet folytatott: zenekart, énekkart szervezett, daljátékokat vitt színre. A turai folytatás egyre sokrétűbb, egyre több embert mozgalt, foglalkoztat. Felelevenítette és színpadra vitte a régi turai fonóban előadott balladákat, köztük a később nagy sikert aratott Csáki bíróné c. balladát. Megszervezte a korszak jellemző együttesét a Gyöngyösbokrétát.

Bokrétába hívta és befogadta mindazokat az öregeket és fiatalokat, akik szerették a dalt, táncot, játékot. Az 1940-es években Budapesten kirobbanó sikerrel szerepelt a turai együttes. Tevékenységük a budapesti bemutató után az ország érdeklődő közvéleménye előtt is ismertté vált. Leány és gyermekkorúsával nagy sikerrel szerepelt a Rádióban is.

A hosszú téli estéket kihasználva gazdatanfolyamokat, kézimunka szakköröket szervezett és ösztönözte, hogy a szép turai hízműmintákat minél többen ismerjék meg, és minél több kézimunka készüljön el.

A nagy kulturális fellendülésnek, amely Turán Kovács László ritka tehetségű népművelő munkájának volt köszönhető, a második világháború vetett véget. Katonai szolgálatra hívták be. A keleti frontra került, majd betegen tért haza. Felgyógyulása után töretlen hittel újra munkához látott. 1946-ban már újra megszervezte a népiegyüttest és több különféle kulturális rendezvényt szervezett.

Ebben az évben magánéletében változás történt, megnősült.

Feleségül vette Dóra Margitot, akivel 16 évig tartó boldog házasságból három fiúgyermekük született.

Kántori hivatásáról az iskolák államosítása után sem mondott le. Ezért a kor türelmetlen és szélsőséges politikai gyakorlata szerint - érdemeit figyelmen kívül hagyva - egyre többet támadták. Először a hévízgyörki, majd a versegi iskolába helyezték, ahová egyre nehezebbé vált a bejárás. Egyházi szolgálatát és népművelői munkáját ekkor is végezte. Különböző kulturális műsorokat szervezett, arató ünnepséget rendezett, de mindezeket a félelmetesen növekvő politikai nyomás és egyre nehezedő feltételek mellett.

Apósát "osztályidegennel" nyilvánították, és amikor felvetődött Dabásra való áthelyezésének rémképe, 1952-ben feladta kántori állását. Ezt követően barátai közbejárására visszahelyezték Turára, ahol tanított és vezette az 1950-ben létesített művelődési otthont.

Tura község népművészete országos hírvé vált, és az elért szép eredmények, a meglehangú elismerések további munkához adtak ösztönzést.

Munkája elismeréseként 1954. március 15-én Kossut díjjal tüntették ki. Ő volt az ország első művelődési otthon igazgatója aki a magas kitüntetést megkapta. "... a turai művelődési otthon munkájának példamutató megszervezésével, a Turai Népiegyüttes létrehozásával, a Galga-völgyi művészeti csoportok fejlesztésével kiváló eredményt ért el a falusi népművelési munka terén" - olvashatjuk a hivatalos tájékoztatóban.

A helyi népművelési tevékenységén túl egyre nagyobb mértékben vesz részt az aszódi járás, a Galga-völgyi és Pest megyei népművészeti munkájában. Nagy szerepe volt az aszódi Petőfi Múzeum létesítésében, melyben a Galga-völgy gazdag népviseletének és népi kultúrájának megőrzését és közkincsé tételét látta. Közeli tervei között szerepelt egy Galga menti népiegyüttes szervezése, melyben a vidék gazdag népi kultúráját, a színes népszokásokat, a szomorú és víg fonós játékokat, az eredeti népdalkincset, a népviseletet, népi díszítőművészetet ápolták, fejlesztették volna.

Ennek a tervnek megvalósításán fáradozott mint járási népművelési felügyelő és mint Pest megyei népművészeti szakreferens, amikor utolérte a halál.

"Ellobbant, mint a két végén gyújtott gyertya, mely nagy lánggal ég és messzire világít".

Halálának harmincadik évfordulóján emlékezzünk rá tisztelettel és szeretettel, hiszen községünk társadalmi - kulturális életének fejlődésében új szakaszt jelentet itteni működésének három évtizede.

A mi életünkben pedig - akik tanítványként, munkatársként, barátként kapcsolatban álltunk vele - sugárzó egyénisége, igaz barátsága gazdagító, sohasem felejthető emlékként épült be.

Tura, 1992. január 23.

Tóth József
művelődési ház volt igazgatója

1992. február 29.

A MEGEMLÉKEZÉS PROGRAMJA

Falumúzeum - hangképek sugárzása népművészekről (Benke István)

11.00 KOVÁCS LÁSZLÓ EMLÉKTÁBLA AVATÁS

- Vendégköszöntő - Tóth István polgármester
- Ünnepi visszaemlékezés - Tóth János múzeum igazgató
- Népiegyüttes műsora
- Emléktábla leleplezése

12.00 Általános Iskola ebédlője

IN MEMORIAM KOVÁCS LÁSZLÓ!

Volt munkatársak, barátok visszaemlékezése
Vezeti: Asztalos István

15.00 Koszorúzás a temetőben

19.00 BATYUSBÁL

- Köszöntő - Tóth István polgármester
- Vankó István emlékezése
- Gyermekjáték (Dolányi Anna óvónő)
- Csáki bíró ballada (Népi együttes)
- Film-video dokumentációk az együttesek múltjáról (Benke István)

BÁL

Dr. Becker Pál Országgyűlési képviselő

Tisztelt Képviselő Úr!

Figyelemmel kísérem a Parlament költségvetési vitájának eseményeit. Őszinte tisztelettel fejezem ki elismerésemet ott végzett munkájáról!

Kérem tegye meg, hogy válaszol alábbi kérdéseimre, és járuljon hozzá, hogy e tévinterjút közöljük a Turai Hírlapban!

- Költségvetésünk megszületése jelenti-e az ország presztizs-növekedését a nemzetközi megítélésben? Elégedett-e az eredménnyel?

- A szövetségi törvény elfogadása és hatálybalépése mikorra várható? Mi lesz a volt községi birtokokkal?

Békés, boldog Űjesztendőt kívánok!

Tura, 1992. január 03.

Kuti József
felelős szerkesztő

Tisztelt Kuti József Úr!

Köszönöm január 3-án kelt levelét, s az elismerését munkámmal kapcsolatban. Nagyon fontos számomra, hogy körzetemben is ismerjék, s lehetőleg elismerjék azokat az erőfeszítéseket, amiket meggyőződésem szerint valóban az ország érdekében fejték ki.

A szövetségi törvényt levele megírása óta már elfogadta a Parlament, de azt sajnos nem tudom, miként rendelkezett a községi birtokokról. A költségvetési vita és annak utóezzései annyira lefoglaltak, hogy nem tudtam érdemben foglalkozni ezzel a témával. Jelenleg mindenki a szabadságát tölti, így nem is tudok utána érdeklődni, ezért javasolom, térjünk erre vissza egy későbbi időpontban.

A költségvetési vita hevessége - azt hiszem - elég jól jelezte, milyen nagy horderejű kérdésszóról volt szó. A Kormány tagadhatatlan hibájából, a törvényjavaslat késedelmes benyújtásából az ellenzék belpolitikai tőkét akart kovácsolni: a javaslat megbuktatásával azt kívánták bebizonyítani, hogy a Kormány és a koalíciós pártok alkalmatlanok az ország vezetésére. Ennek érdekében minden lehetséges eszközzel akadályozták a vita és a határozathozatal menetét.

Itt nem a benyújtott módosító indítványok számára gondolok, hiszen azt esetleg indokolhatja a késedelmes beterjesztés. Az azonban már cáfolhatatlan bizonyítéka az előre megtervezett obstrukciónak, hogy a FIDESZ és az SZDSZ szinte minden bizottságban tudatosan a munka megakadályozására törekedtek. Mint azt a Parlamentben is elmondtam, ha csak egy pillanatra is távozott valamelyik kormánypárti képviselő, s így önmagunkban nem tudtuk biztosítani a határozatképességet, akkor az ellenzékiek mondat közben felálltak és elhagyták a termet.

Mindaz szöveg ellentétben állt azzal a mindenhol hangoztatott panaszukkal, hogy nincs idejük véleményüket kifejezni az egyes bizottságokban. Persze, hogy nincs, ha összehangoltan és szervezeten a munka megakadályozására törekedtek.

Akcióikat igazolandó azt mondták, nemzetközi megítélésünket nem veszélyeztetné, ha az országnak nincs elfogadott költségvetése. Sűrűn hivatkoztak arra, hogy például az IMF-el is már megvan a szerződésünk, tehát semmilyen veszteség nem ér minket. Csak azt felejtették el hozzátenni, hogy ez a szerződés egy három évre szóló keretszerződés, amelynek keretében minden évben meg kell kötni az adott évre szóló egyedi szerződést. Ennek pedig 1992-ben is egyértelmű feltétele volt az, hogy az országnak legyen költségvetése.

Mit jelent az, hogy végül sikerült elfogadni a költségvetést? Ezt ma már talán mindenki érzi, hiszen a nagy hírügynökségek azonnal világgá röptették a hírt, a volt szocialista országok közül egyedül Magyarországnak van 1992-re elfogadott költségvetése.

Ez a nemzetközi pénzügyi piacon pedig több, mint jelzés értékű. Azt jelent, ebben az országban működőképes a gazdaság, vagyis ebbe az országba érdemes tőkét bevenni. Ez pedig dollár milliókban, azon keresztül munkahelyekben és jobb anyagi helyzetben fog megnyilvánulni.

Nagyon fontos az a politikai haszon is, amit ennek révén szereztek. Ismét sikerült bebizonyítani, minket nem lehet egy csoportban kezelni a volt szocialista országokkal, mert mi egészen más úton járunk. Nálunk ha keservesen is, de kialakultak a piacgazdaság feltételei, az itt élő emberek akarnak és tudnak dolgozni, fejlődni. Ezt a sikert kockáztatta az ellenzék akkor, amikor minden eszközzel azért harcolt, hogy Magyarországnak ne legyen elfogadott költségvetése.

Elismerését még egyszer megköszönve kívánok Önnek sok sikert és boldog új évet!

Budapest, 1992. január 10.

Őszinte tisztelettel:
Dr. Becker Pál

Az örömről így év elején (II. rész)

Ha valamiféle értékrend szerint osztályoznánk, csoportosítanánk az örömet, akkor ez a néhány sor az örömről szóló címekded alapfoka lehetne. Arról az örömről, amit így, vagy úgy, de minden ember átélt már sokszor életében. Természetes, hogy tapasztalataink alapján dolgozzuk föl magunkban mindazokat az élményeket, amelyek az öröm kategóriájába beleférnek, vagyis boldogsággal, megnyugvással, békével töltenek el.

Az igazi öröm az, amikor nem magunk örömeire törekszünk, hanem igyekszünk jót tenni másokkal. Ez az öröm megalapozásának első lépése. Ha örülni akarsz, először mondj le arról, hogy te örülj! Aztán foglalkozz egy kicsit azzal, hogy önzetlenül javítsd valamit, hogy más javának előmozdításán dolgozol. Ki legyen ez a más? Mi legyen ez a más? Hát az öröm. Az öröm maga. A csak kihasznál, csak kizsákmányolt öröm. Fordult feléje, gondolj rá szeretettel! Örülj neki úgy, hogy neki örülsz, örülsz, hogy van, attól függetlenül, hogy te éppen most birtokolod-e vagy sem.

Örülj az örömeinek, önzetlenül! Adj neki egy kis tiszteletet! Tudatosítsd, hogy milyen nagy érték. Ha megerősödtél egy kicsit ebben, akkor gondolj más emberek örömeire is! Először magadban kell megerősödni az öröm tiszteletének, szeretetének, megbecsülésének, méltó gondozásának. Ne hidd, hogy bünyösen önző vagy, ha egy darabig magadban befelé fordulva az örömmel foglalkozol!

Egy kis idő múlva, amikor már tudsz örülni az öröm pusztá léteének is, anélkül, hogy te magad bármilyen örömhöz is ragaszkodnál, kezded érezni, hogy milyen nagy dolog ez. És az örömmel foglalkozva érzed, hogy az öröm származik valahonnan.

Az öröm jelez valamit, az öröm jele valami nagyon jó jelenlétének. Valami nagyon jó az, aminek köszönhető, hogy van öröm, hogy örülünk. És amikor ennek a nagyon jónak magának örülsz, annak, akitől származik az öröm, aki gondoskodott arról, hogy legyen öröm, és legyen lét, és hogy te legyél és örülhess, akkor nagy szeretet ébred a szívedben a lét iránt, az öröm iránt, a jószág iránt és minden ember, állat, növény és anyag iránt, amiatt a nagyon jó miatt, Aki miatt ezek vannak. Akiben ezek vannak.

Ez az állapot, az igazság állapota. Az igazság nemcsak megszabadít minden szenvedéstől, hanem állandó, megzavarhatatlan és tiszta örömet is biztosít. Az igazság elérése több módon is lehetséges. Ezek egyike sem nélkülözheti a gondolkodást és a megfigyelést, tehát az örömmel való foglalkozást, az örömről való gondolkodást és az öröm gondozását sem. Ha nyugodt, tiszta, lelkiismeretfurdalás nélküli életet akarsz, gondolkodj te is egy kicsit az örömről! Nem kell ehhez sok idő és energia - ez is különös benne - szinte elég, ha csak érdeklődéssel fordulsz feléje.

Barcsi Zsolt

"VIDÁM TÉLI ESTÉK"

Mottó: "Nevetnem kellett, s most le vagyok fegyverezve"
(Piron)

A régi paraszti élet a nehéz, embert próbáló munkák mellett is több közös mulatságot jelentett az akkor élő emberek számára, mint ma a "modern világ". Az olvasókörök hetente két alkalommal biztosították a találkozást, ismerkedést, kapcsolódást: csütörtök délután és vasárnap.

Rendeztek sátoros vacsorákat (a birkapaprikás szaga messzire eljutott), "vacsorabálokat", évente legalább négyezer. Volt biliárd, kugli, sakk, kártya, céllövészet: műkedvelő előadásokat tartottak. Könyvek, folyóiratok jártak kézről kézre, de sokszor csak egyszerű emberi szóra éhesen nyitottak be a falusiak a körbe, egy jó beszéltetésre vágyva.

Ismeretterjesztéssel, különböző tanfolyamok szervezésével (korszerűsítés, szakzövés, méhézeteti, ezüstkalászos...) segítettek egymás életét, munkáját: és az együttléteket gazdagították az emberi lelket.

A II. világháború, majd az ötvenes évek politikája, a mezőgazdaság gyökeres átalakítása szétzilálta ezeket a közösségeket. De szétzilálta a technika fejlődése, a rádió, televízió megjelenése is. Elkényelmesedtünk. Ugyanakkor éreztük mindnyájan, hiányzik az emberi szó! A lehetőség, hogyha vágyunk rá, legyen alkalom, hely, idő, hogy szót válthassunk, kiszakadjunk napi gondjainkból, fellelegezhessünk.

Játszani jó, még felnőttkorban is. Csak legyen módunk rá. Ezt a lehetőséget kapta mintegy 130, a boldog gyermekkorából már rég(?) kinőtt felnőtt ember 1991. december 27-én a turai Művelődési Házban, a "Vidám téli esték" c. játékos vetélkedőn, melyet a Vigyázó Kör kezdeményezésére Barczy Zsolt szervezett és vezetett. A kezdeti megilletődés percei után (vajon mi történik majd velünk, miért is vagyunk itt?) megkezdődött a játék. Megalakult a négy utazási iroda, egymással versenyezve, annak érdekében, hogy minél több utazni-kapcsolódni vágyóknak biztosítsan az elvárásainak megfelelő programot.

Ízelítő az ajánlatokból (hátha még valakinek kedve kerekedik velünk utazni):

Az ELODÁZ(S)IA TOURS minden ellenkező híresztelés ellenére nem "odázza el" 5 napos egészségturizmus programját az elisvagatosodott, kifosztott "Eldorádóba" (közvetlen környezetünkbe). Indulás: május 32-én.

1. nap: utazás páncélozott, kerekes járművel, (kétéltű) teknősbékával Tura-Jászfényszaru útvonalon.
2. nap: Fészarun a féltűző szürkemarha megtekintése.
3. nap: Zsélyi Marcsó tanyáján libakergetés.
4. nap: Hazatérés. Útközben a boldogi úton cseresznye (pálinka) szedés. Járművontatva, begurulás a feketei tanyára: mindez a Vigyázó Kör számlájára.

Szállás a Kószáló kaszálóján, frissen kaszált szénában (nem egyedül). Tisztálkodás friss harmatban. Ellátás: öntött ürge sütve. Az iroda felelős vezetője: Jónás Sándor.

A Hupl Tours Észak Afrikába, Apraja falvába invitál síversenyre, az ott élő óriások és libikokasztó szobrának megtekintésére. Ebéd-vacsora ajánlatuk: "Majd holnap". Bővebb információ: Tóth Tibor irodavezetőnél.

A KékSzivárvány Tours SZU-TURÁ-t ajánl egy hol-volt-holnem-volt országba. Útvonal: Csep-Csap (TORTURA), majd Tengiz (v. Tbiliszi), azután kijevei kórház(kúra), utolsó állomás Csernobil (SUGÁR-TURA). Itt gyógykezelés: vérszegénység, magas vérnyomás, tüdő-asztma elősegítésére. A kezelés eredménye: holt-biztos! Csernobilból sugárzott arccal mehetnek OSLO-ba. Aki túlélte VODKA jutalomban részeül. Irodavezető: Békési István.

Az IDIL(L)Y BIL(L)Y programajánlata élvezett, ebből sajnos nem tudunk ízelítőt adni. Érdeklődni lehet Köles Péter irodavezetőnél.

Az egyes utazási irodák felkészültségének mérésére komoly tesztrendszer dolgozott ki a játékvezető, melynek során bizonyosságot kellett tenniük kellő szakmai tudásukról, helyismeretükről, ötletgazdagságukról és vállalkozókészségükről. Így pl. milyen stílusban épült a turai kastély, mennyi a hővíz hőfoka, mikori a legrégebbi frásos emlék Turáról, hány gyermek jár óvodába, hány asztal található a püctéren, hogyan lehet egy ping-pong labdát végigvezetni egy férfiú nadrágszárban, lehet-e láb közé szorított diplomata táskával futni, illetve hány ruhadarabot képes egy ember magán elviselni.

A fiatalokból álló zsűri becsülettel dolgozott, vitás helyzetekben keményen a sarkára állt. Az ifjúsági hittanosok szorgalmasan hordták a zsíroskenyeret az éhes utazóknak. Biztosan számukra is meglepetés volt: "Jé, a felnőttek játszanak!" - Köszönjük!

A táncoskedvűek a vetélkedő szünetében és végén táncra kerekedtek a zenére. S ha a vetélkedősorozat segítségével, mi résztve-

vők, az elmúló jó hangulat után azt érezzük majd, hogy többet és mást is tudunk már egymásról: ha nyitottabbak, megértőbbek, türelmesebbek leszünk egymással: ha ezután a másik, a MÁS ember iránt is tisztelettel tudunk érezni, már nemcsak egyszerű játékos vetélkedő lesz a négy este: több lesz annál ... Ugyanis az a világ, az az új "rend" ami ezután vár ránk, semmivel sem lesz könnyebb mint a régi, csak MÁS lesz... És azt gondolom, még nagyobb szükségünk lesz egymás segítségére, szeretetére, a közös összefogásra ... mert ugye sok értelmes és hasznos célunk van önmagunk, családuknak és falunk jövőjével kapcsolatban?

Tanuljunk bölcs gondolkodóktól:

"A magányosság végső és korlátolt: a közösség szabadság és végtelenség" (Feuerbach)

"A legjobb módszer önmagunk felvidítására, ha felvidtünk valaki mást." (Mark Twain)

"Szeressük az életet, már csak azért az erőfeszítésért is, melyet benne kifejthetünk." (Rodin)

Sára Józsefné

Második utazás, 1992. január 24.

A rendezvény az első "utazás" video felvételeinek bemutatásával kezdődött. Benke István összeállításában rövid részleteket láthattunk a december 27-i vetélkedőről és a csapatok kiértékelhetők akkori szereplésüket. A tréfás jelenetek oldott hangulatot teremtettek az újonnan jöttek között is.

Ez alkalommal uticélünk Ausztria volt. A műsort vezető Barczy Zsolt első kérdésénél osztrák zeneszerzők klasszikus darabjait kellett felismerni, majd az osztrák-magyar határ nagy átkelőhelyeinek felsorolása után mindannyiunkat érintő gyakorlatias kérdések jöttek: mennyibe kerül forintban 1 kg osztrák kávé, ha 1 schilling=7 Ft és 40 schillingért vásároltunk? Az egyszerű szorzási műveletet az új vámrövidítések bonyolították meg, de a csapatok rövid tanakodás után ezt is megoldották.

Kicsit nehezebb volt már Ausztria címerének és zászlajának lerajzolása, illetve arra válaszolni, hogy miért volt vita a címerrel a közelmúltban? A következő feladat egy jelenet kiértékelése volt, melyet Ferenczi Enikő és Szilágyi Zoltán adott elő. A jelenet egy vasúti fölképen játszódott és a feladat az volt, hogy a kettejük párbeszédéből ki kellett szűrni, hogy mikor voltak udvariatlanok egymással? Majd villámkérdések következtek. Ausztria vezető politikusainak nevei. Ezután osztrák építészeti remek bemutatása következett videóról, a feladat: az épületek felismerése volt.

A legösszetettebb csapatmunkát az elméleti rész utolsó kérdése igényelte. Itt a csapatok - az eddig elért pontjaik sorrendjében - négy téma közül választhattak: Ausztria történelme, földrajza, kultúrája és turisztikája. A témákra vonatkozó kérdéseket borítékokban kapták meg a csoportvezetők, majd közel negyedórás munka következett.

Az első rész után a Benke Sándor vezette zsűri visszavonult értékelni, a versenyzők beszélgettek, táncoltak vagy az akkor nyitó büfét látogatták.

A vetélkedő majd egy óra múlva folytatódott ügyességi feladatokkal. Először azt kellett megfigyelni és leírni, hogy milyen tárgyak vannak az asztalon, amelyekről a terítőt csak öt másodpercre vették le. Majd bekötött szemmel asztalok körül kergetőzött két játékos, s az üldözőnek sállal kellett eltalálni társát. Nagy derűtséget keltett a gyufásdoboz orrhegyen történő továbbadása. Ehhez csapatonként tíz-tíz játékosra volt szükség.

Az utolsó feladatban minden csapat egy énekelni tudó (szerető) tagjának fülhallgatón keresztül hallott zenére kellett a leírt szöveget hangosan énekelni. A hangulat itt tetőzött. A pontszám attól függött, hogy ki énekel nagyobb átéléssel. Talán ez volt az est legnagyobb sikere. A "közönségnek" csak két perc után hangosították fel a rendezők a zenét, amelyet addig a versenyző hallott. A csapatok ütemesen tapsolva bíztatták versenyzőiket: Tóth József, Köles Péter, Pásztor Gábor, Pecze Gábor. Nehéz dolga volt a zsűrinek, hiszen utánozhatatlan egyéniséggel adták elő produkciójukat a kiválasztottak.

Ezen az estén elfelejtettük feszítő gondjainkat, egymásfelé fordulva örültünk egymásnak. Jó volt együtt lennünk.

A második utazás után a pontszámok: ELODÁZ(S)IA: 2005 pont, IDIL(L)Y BIL(L)Y Tours: 190 pont, Hupl Tours: 212, KékSzivárvány: 212.

A következő "utazások" időpontjai és céljai:

1992. február 14. Franciaország április 24. Olaszország.

Kuti J.

EGY (KÖNNY)CSEPP A TENGERBEN

A Mikulás naplójából

Másodszor kaptam azt a feladatot a Garabonciások Pest-Szolnok-Nógrád megyei csoportjától, hogy legyek Mikulás - a Hargitán. Amikor Dr. Kollár József csoportvezető telefonmeghívása megérkezett hozzám, bizony meleg lett a szívem tájéka és szememből kicsordult a könny. Annyi szeretetet, amennyit ott kaptam a Hargita környékén, még csak el sem tudtam eddig képzelni. Örömmel mondtam igent, hiszen tudom, hogy nagyon várnak rám a csillogószemű gyermekek, akik nagyon nehéz körülmények között élnek és még soha sem láttak "kindertojást".

Íme közreadom naplóm, amelyet az út során jegyezgettem fel magamnak. Ezzel a köszönetemet is ki szeretném fejezni a galgahévízi és turai általános iskola vezetőinek, pedagógusainak, szülőknél és nem utolsósorban a gyermekeknek, akik a sok értékes ruha mellett talán a legizgalmasabb játékokat küldték el Erdélybe, vagy a legfinomabb csokiszületről mondtak le azért, hogy tudjanak az ott élő gyermekek is örülni a Mikulás látogatásának.

December 6. reggel 8 óra.

Végre sikerült elindulni Szolnokról. Tulajdonképpen már indulhattunk volna korábban is, de buszvezetőnk sehogyan sem akarta felrakni a Galgahévízről és Turáról érkezett nagymennyiségű csomagot. Amikor ez végül is sikerült, gondot jelentett a Máltai Szeretetszolgálat három hatalmas csomagjának elhelyezése. Az éjszaka lezuhalt eső nagyon kedvezőtlen útviszonyokat teremtett, így csak minimális sebességgel tudtunk elindulni a román határ felé.

A határon nem kellett sokat időznünk, hamarosan elindulhattunk első állomásunk, Déva felé. Sajnos a délutáni órákban tovább romlottak az útviszonyok. Már csak lépésben tudtunk előrehaladni. Délután négy órára kellett volna megérkeznünk a városba, de mi sajnos csak éjjel előtt néhány perccel értünk oda. A mozgássérült intézet gyermekei a késő esti órákig vártak bennünket, de ezen a napon nem tudtak találkozni a Mikulás bácsival.

Szálláshelyünket az Ózike hegyen jelölték ki egy diákszállóban. Felfelé haladva az erdei úton, a sáros út következtében buszunk megcsúszott és kis híján lecsúsztunk a hegyoldalon.

December 7. reggel 8 óra.

Itt állunk a busz mellett, sajnos nem tud fogságából kioldozni. Vendéglátóink segítséget kértek még az este folyamán a helyi rendőrségtől és honvédségtől. Mi indulunk gyalog vissza a városba, ott már várnak ránk a gyermekek. Sajnos a buszra nem szabad felmenni. Így jelmezek nélkül egy óras gyaloglás után érkezünk meg az ünnepség színhelyére. A gyermekek keresik a Mikulás bácsit. Kissé csalódtak, amikor "civilben" kilépek eléjük és kezdek beszélni küldetésünkről. A végén elmondom azt is, hogy ajándékaink is megérkeznek hamarosan amint buszunk megszabadul rabságából.

A színpadot közben átvették tőlem a művészek. Először a szolnoki LOLI JAG (PIROS TŰZ) romaegyüttes 10 tagja csal mosolyt a gyermekek arcára, majd ugyancsak Szolnokról a Varga Katalin Gimnázium táncosait tapsolják meg kipirult arccal. Ezután vetélkedő következik, amelyet Técsi Zoltán, a Szolnok megyei lap riportere vezet. A győztesek nagyon boldogok, de itt tulajdonképpen nincs vesztes.

Délután 6 óra. A buszunkat kiszabadították. Megtapsoltuk azt a román kamionost, aki vezette a mentési munkálatokat, de köszönet illeti a mozgássérültek intézetének román vezetőit és a román rendőrséget is. Végre át tudtuk adni ajándékainkat és azonnal el is indultunk Székelyudvarhely felé.

December 8. éjjel 1 óra.

Végre megérkeztünk. Utunk ez alkalommal sem volt könnyebb. Siettünk elfoglalni szálláshelyünket, hiszen 10 órákig várnak az itteni gyermekek. Itt már teljes jelmezben léptünk a várakozók elé. Elmondtam, hogy nemcsak az ajándékokat hoztuk magyar testvéreinknek, hanem a szívünket és a szeretetünket is.

Ebéd után ismét indulnunk kell tovább. Sajnos buszvezetőnk nem vállalja az ivói utat. Pedig itt az egy tantermes ta-

nyasi iskolában 24 csemete vár bennünket és Annus néni, a messze földön szigoráról és emberségéről ismert tanító néni. Meglepnek a tavalyi emlékek. Ezek a tanyasi gyermekek olyan szeretettel fogadtak, amit elmondani képtelenség. Odajöttek hozzám és simogatták, megcsókolgatták kötösömöt és a sok szép ajándék bővületében tapadtak ránk. Nagyon fáj, hogy most nem mehetünk el Ivóba. Pedig itt van a csomagjaink között az a televíziós készülék, amelyet a turai általános iskola ajándékoz a tanyasi gyermekeknek és az iskola igazgatója Oltvölgyi Béla sajátkezűleg alakította azt át, hogy akvat is üzemeltethető legyen, hiszen itt még nincs villany. Megnyugszom, mert Bondár István, Hargita megye tanfelügyelője vállalta a készülék eljuttatását.

December 8. délután 5 órakor érkezünk meg Korondra.

Itt a délelőtti óráktól várakoznak ránk a gyermekek. A műsor után indulnunk kell, de csoportunk tagjai szeretnének igazi korondi edényeket vásárolni. Teljesen besötétedett, amikor végre el tudtunk indulni hazá Magyarországra felé. A határt ismét csak az éjjeli órákban sikerült elérnünk. Aztán kétórás várakozás után ismét magyar földön folytathattuk hazafelé vezető útunkat.

Nemrég ünnepeltük Karácsonyt a szeretet ünnepét. Meghitt családi körben ültünk a fenyőfa villanycsodái alatt. Itt, ebben a közegben nagyon jó!

... És mégis visszagondolok a Hargitára sokszor, és ilyenkor elmorzsolok egy forró könnyecseppet az arcomon.

Takács Pál

NYUGÍJAS SIKEREK LEÁNYFALUN

"Galga vize, jaj de szépen kanyarog..."

Leányfaluról Veronika nénitől, azaz Takács Józsefnétől jött a kedves meghívás: Január 22-én, a magyar kultúra napján a leányfalusi művelődési házban nagyszabású kulturális seregszemlét rendezünk nyugdíjasok részére. Szeretettel várjuk a turaiakat is.

A találkozón részt vettek még a helyiek mellett szentendrei, érdparkvárosiak, nagykorosiek, esztorgómiak, mikebudaiak és egy fő Gödöllőről. A vendégváró maga Veronika néni volt, aki a 100 fős leányfalusi nyugdíjasklub nevében köszöntötte a padosorokat megtöltő vendéglátókat és az érdeklődő közönséget. Ezután Adorján Istvánné, Leányfalu polgármestere lépett a színpadra és ő is meleg szavakkal üdvözölte a mintegy 120 főnyi megjelentet. Kedves színlója volt a rendezvénynek az a néhány Petőfi vers, amelyet Veronika néni kis tanítványai mondtak el a műsor indításakor.

A turai vegyeskórust és szavalóinkat nagy lelkesedéssel fogadta a közönség. Nagy sikert aratott Győri Istvánné saját versével, melynek címe: Miatyánk. Lukács Józsefné szintén saját alkotásával lepte meg a közönséget. Ekkor vonult be a színpadra a 30 tagú vegyeskórus és hamarosan felcsendültek az előadóteremben a Galga vidék legszebb dalai. A közönség eleinte megbűvölten nézte a nem mindennapos produkciót, majd egyre többen kezdtek együtt énekelni a kórusal, sőt néhány perc múlva a padosorok között néhányan tánca is perdültek.

A 45 tagú gödöllői Élelet az éveknek nyugdíjasklubot Kóczián Ferencné képviselte, aki magyar nótákkal szórakoztatta a közönséget kiváló előadói adottságokkal. Sokat neveltünk a mikebudai cigánykettősön, amelyet két ottani nyugdíjas asszony adott elő. Szentendre citerazenekart küldött. Ez a produkció is megmozgatta a közönséget, közös éneklés, közös tánc zárta a nagyszerű vetélkedőt. Persze itt nem vére ment a játék. Nem is volt zsűri, de minek is lett volna, amikor mindenki ugyanolyan jó szívvel fogadta a mások előadását is, mint a saját magát.

Ami a legemléltésre méltóbb pozitívuma volt ennek a találkozónak az, hogy az előadók a legtöbb esetben saját verseiket, saját szerzeményű dalikat adták elő. De nem elhanyagolható az a kötetlen hangulat sem, amely a műsort követte, itt egymásra leltek az ismerősök, sok-sok elmondanivalójuk volt egymásnak, de új kapcsolatok, új barátságok is születtek a résztvevők között. Természetesen a jó hangulat nem szűnt meg hazautazás közben sem, egymást követték az eddig színpadon még elő nem adott dalok, de nem hiányoztak a jó beköpek sem. Azt hiszem sokat nyerne Tura község lakossága, ha ezt a remek együtttest többször láthatnánk a mi színpadunkon is!

Takács Pál

FELVIDÉKI BARANGOLÁSOK

(IV. Át a határon)

*"Pozsony, Kassa, Eperjes
és más városok sokasága.
Falvak, hegyek, meredékek.
Zeneszó, illatok.
Kolompoló nyájak.
Országgyűlések, Polgárok.
Márai Sándor.
Egy világ.
Évszázadokon át Magyaror-
szág.
Most nem..."*

*(Kostya Sándor:
A felvidék c. könyvének
ajánlószövege)*

Augusztus közepe van, már érezni, hogy közeleg az ősz. Hűvöseks és harmatosak a reggelek. A füzéri sziklák fölött hol kiderül, hol beborul az ég. Ma átmegyünk a határon, de már esté-

re vissza kell érkeznünk. A legközelebbi átkelőhely Tornynosnémeti, tehát utunk nyugat felé vezet: Hollóházán, Kékeden, Abaújváron, Zsujtán és Hidasnémetin át.

Hollóháza hazánk legészakibb faluja. Leginkább porcelángyártásáról ismert. A "kőedénygyárat" 1832-ben alapították. Jobbára - ma is - a körzet egyetlen számottevő ipari létesítménye, mely megélhetést, munkaalkalmat kínál a környező községek lakóinak.

A közeli **Kéked** gyógyvizet fürdővel rendelkezik. A hagyomány szerint Mátyás király is többször megmártózott a forrás vizében. Említést érdemel még a későgótikus stílusban épült templom és várkastély; később mindkettőt átépítették barokk, illetve klasszicista felfogásban.

Abaújvár felé közeledve magunk mögött hagyjuk a hegyeket: az erdős meredélyek szelíd lankákká símulnak. Az út mentén szántóföldek, sovány legelők, akácok és gyümölcsfák. Maga a község történelmi nevezetességű település. Az árpádok idején a vár-ispánság központja volt. (Az utóbbi évtizedekben régészeti feltárás folyt a község határában.)

A Szent István halálát követő trónviszályok idején itt gyülekeztek a velencei származású (Orseolo) Péter országglásával elégedetlen főurak Aba Sámuel vezetésével. Az összeesküvés sikerrel járt: Pétert letaszították trónjáról s helyére Sámuel került. Hatalmát azonban nem sokáig élvezhette. Péter német seregekkel tért vissza, s Aba Sámuel tragikus véget ért. Orseolo Péter nem sokkal élte túl vetélytársát: egy újabb összeesküvés elől ismét menekülni kényszerül, de elfogják. Szemeit kitolják. Sérüléseibe - néhány nap múlva - iszonyatos kínok között belehal. Az országot a pogánylázadások tüzei borítják el.

De térjünk vissza a jelenbe: hisz közeledünk Zsujta felé. Most ereszkedünk le a Hernád völgyébe. Ez egy keskeny síkság a Zemplén és a Cserehát között, mely északon a kassai-medencébe öblösödik. **Zsujta** elhagyott, csendes, békés kis falucska. A gir-

be-gurba utcákon csak öregeket lehetett látni. A házakat elhagyva, egy újabb akác sor, alatta kaptárok. Hidasnémetinél fordulunk rá a 3-as útra, "egybeépült" Tornynosnémetivel: határorrközség - határállomás; nincs vámvizsgálat, beütik a pecsétet, mehetünk.

- Szlovák Köztársaság: régi-új címer a vámház - az őrbódé falán: kék színű hármashalom, vörös alapon ezüst kettőskereszttel. Kassáig nyílfegyenes az út: a mienknél szélesebb, az útburkolati jelek sárgák, a jelzőtáblák szürkés-zöldeskék, a mellettünk eldübörgő Tátrák és Skodák - hangjukat és méretüket tekintve - tiszteletet parancsolnak.

Áthaladunk Sena (Széna) községen: az utcán géppisztolyos - álcaruhás járőrök, kissé bizarr látvány, de biztosan a vélelten műve: Szlovákia nem éppen a legbarátságosabb arcát mutatja felénk. Kassán viszont könnyedén átjutunk: a várost kerülő körgyűrűt ésszerűen, okosan építették; a jelzések egyértelműek (nem így a benzinkutaknál!)

Már rá is kanyarodtunk a Jasov (Jászó)-Smolnik (Szomolnok) felé vivő útra. Lassan beérünk a Szlovák Karszt hegyei közé. Ez lényegében az Aggtelek-Jósvafői karszt északi, magasabb vonulata. Magyar oldalról nézve hosszú komor, sötétszűke, bozóttal benőtt, sziklás gerinc: igazi "határhegység". Érdekes módon a hegység északi oldala sokkal barátságosabb, üdezőld, erdős lejtőivel. A hegyek lábánál, a Bódva-patak völgyében fekszik **Jászó** (Jasov) község, s a vele egybeépült Jászóvárja.

A községben hajdanán premontrei prépostság működött, mely "hiteles hely" szerepét is betöltötte. Alapító levelét (Könyves) Kálmán király adományozta. Később bányavárosi rangot kapott, s az Anjou királyok idejében a hegytetőn kővár épült. A XVII. század közepétől a jezsuita rend itt főiskolát alapított. 1685-ben a vár Thököly Imre kezére jutott. 1707-ben, az ónodi országgyűlés idején, a kurucok birtokába került. Pár évvel később úgy végezte, mint középkori váraink általában: a szabadságharc leverése után felrobbantották.

Jászó - ma is - túlnyonmórészlet magyarul község, de hajdani "fénye" jócskán megkopott már. Jászót elhagyva folytatjuk utunkat. Körülbelül 2 km-es bekötőút vezet északi irányban **Lúclabányára**: néhány vöröstéglás házból - egyetlen utcából álló, néhány száz lelkes bányászkolónia.

Autóunk rendszámának, felségjelének megpillantását természeti jelenség szintjén élik át az utcán ácsorgók. Lépésben hajtunk végig a falucskán: a többség még leplezni sem próbálja csodálkozását. Furcsa érzés: ilyen lehet UFO-nak lenni... Az idősebbek bökdösik egymást. Egy néni félszegen, remegő kézzel integetni próbál; a mozdulat aztán valahol-valahogy elakad; még mindig nem hisz a szemének: egy autó a távoli Magyarországból... (Légvonalban kb. 20 km innen a határ!)

Aztán megfordulunk az egyetlen utcácskán, s elindulunk visszafelé! Már majdnem kiérünk az országútra, mikor egy öreg bácsi megállásra készlet. Elmondja, hogy túl van jóval a hetvenen, de nem emlékszik rá, hogy Magyarországról itt jártak volna. Néhány perc alatt összeszaladt szinte az egész falu. Nagysokára tudtunk csak elindulni a közeli Mecen-

zéf felé. (Az út bal oldalán a Karszt, tőlünk jobbra és előre az Érchegység.)

Mecenzéf apró bányászváros, 4-5 ezer lakossal. A kép több mint lehangoló: elszomorító. Balkáni szegénység: mocskos utcák, mosdatlan utcagyerekek. A kapualjakban, utcákon, tereken, boltok ajtajában fel-alá futkosnak, ki-be járnak a girhes-bozontos kóbor kutyák és macskák. A gyárkémény fekete füstje megül a házak felett. Nagy a por. Még délelőtt van, a kocsmá előtt mégis sok a részeg.

A főtéren szép formájú, arányaiban tökéletes barokk templom, mellette bicikliltároló, batyus zsidárú-sok, a padon és a fűben részeket alszanak. Nincs kedvünk kiszállni az autóból

A városka ipartörténeti szempontból évszázadokon át fontos település. Károly Róbertől bányavárosi rangot kap. Egykori lakói Elzászból és Stájerországból érkeztek, az itteniek "mánták"-nak nevezik őket napjainkban is. Az utóbbi évtizedekben azonban az etnikai arányok jelentősen megváltoztak. Középkori műemlék a két érczúzó malom és vashámor.

Nemsokára áthaladunk Stóazon és Stószfördőn (Stos-küpele). Ezen településeken céhes keretek között kiváló minőségű acél- és vasárúkat gyártottak, egészen a múlt század végéig. A fürdő gyógyvizéről és páratlan klimatikus viszonyairól híres. A faluban gyógyüdülő működik.

Szomolnok felé meredek szerpentineken kanyargunk felfelé. Úgy tűnik, hogy a hegynek sohasem érünk a tetejére. Végül mégis fent vagyunk a gerincen. Lent a völgyben Szomolnok: a látványt meg sem próbálom leírni. (Azaz, annyit mégiscsak el kell mondani, hogy minél lejjebb érünk, a varázslat annál inkább oszladozik.) A városka néhány száz méter széles. A régi házak közé, az ódon templom szomszédságában négyzetes betonházakat építettek. (Ezek szürkére és mályvarózsaszínre vannak bekenve). Csak a környező hegyeket érdemes nézni.

Nem időzünk sokáig. Nincs mit nézni. Évtizedek kellene, hogy a sebek beheggedjenek. Ott mindent előről kell kezdeni! Nem az a fontos, hogy hány itt a szlovák, és hány a magyar. Itt nincsenek érvek a történelem jogán, nincsenek érvek a többség jogán. Itt egyszerűen meg kell élni Szlovákoknak, magyaroknak, mántáknak, cigányoknak, betelepítetteknek, óslakosoknak és kitelepítetteknek. Ez egy édenkert; ide jöhetnének a turisták. De nem jönnek. Nem jöhetnek... amíg a nagy hegyek fölött a kölcsönös nemzeti paranola és a szegénység ül.

Szomolnokot elhagyva újabb, még nagyobb hegyek következnek.

- Hogy bír oda felkapaszkodni a kis (öreg) "Polski"? Felbír. Valami fennsíkon vagyunk: úgy 1300 m magason. Százméterenként megállunk, nézzük a panorámát. Előttünk egy Volkswagen és egy német család: ők is nézik a völgyet. A családfő (egyben a sofőr) egy ötven körüli, "jó karban lévő" őszhajú, szemüveges férfi. Mosolyog, a szeme könnyes.

- Ugye szép - mondja pocsék magyarsággal. A többi kitaláljuk.

Megyünk Krasznahorka felé. Az út mentén mesébe illő birkanyáj. Kolompszó. Nagyalapú szlovák pásztor. A térkép hátoldalán "a szótáram". Előveszem, s "lezser eleganciával" útbaigazítást kérek. Szívélyes és mosolyog. (Mondhatnám röhög ...) De azért megpróbál magyarázni. (Most én "röhögök"). Mutatom, hogy ez az össz szókincsem: itt a térkép szélén. Megérti. Jóleső megbocsátás és melegség "ömlik el" (ko-

rántsem entellektüel) arcán. Mos már vidám kiabálva mutogat. Elköszönök, ő meg megy a bárányok után.

A keskeny utat vadregényes és hatalmas szakadékok szegélyezik. (Az autó egyetlen működőképes és megbízható szerkezete a fékrendszer: ez végtelen nyugalommal és megelégedettséggel tölt el.)

Így érünk be Krasznahorkára. Vadregényes sziklakúpról néz le ránk a "büszke vár". Az egykori Gömör vármegyében vagyunk. Az autót egy kemping parkolójában hagyjuk pihenni, megszolgáltá. Gyalog megyünk fel a várhegy oldalán. A vár tövében ronda kis büfé, de hasznos... és olcsó, nagyon olcsó.

A várkapu előtt sokáig kell várunk. Megy az idő. Külön engedik be a szlovákokat, a magyarokat és németeket. Tilos fényképezni. Szerencsére "idegenvezetőnk" a magyar etnikumhoz tartozik (akárcsak a büfésnéni), ezért velünk kollaborál: úgy kattognak a fényképezőgépek akár a géppuskák. A vár történetéről, nevezetességeiről minden valamirevaló útikönyv oldalakat ír. Így én ezt most mellőzném.

Közben az idő már délutánba hajlott, tehát rohanás vissza a parkolóba. (Lejtőn lefele nem nehéz). Elrobogunk az Andrassy-mauzóleum előtt, s ráfordulunk a Rozsnyó-Kassa útra. Balkéz felől pillantást vetünk a Szádelői-völgyre, majd feltűnik Torna vára. A tatárjárás után építették. Még most - romjaiban is - impozáns. (A határ magyar oldaláról is látható, miként a Szádelői-szoros is.)

Következik a Kassai körgyűrű. Alkonyi napsütés - surlófény. "Repezünk" Tornyosnémeti felé. Határlomlás. Beléptetnek, hazaértünk.

Megyünk a szelíd, lankás zemplénalji tájon; Zsujtán át Füzér felé. Mielőtt a vár fölött leszállna az est, otthon vagyunk.

(Vége)

Kálna Tibor

JELENTÉS A SPORTKÖR 1991. ÉVI HELYZETÉRŐL ÉS 1992. ÉVI TERVEZETÉRŐL

A Turai Sport Club vezetőségét 1991. szeptemberében az Oktatási és Kulturális Bizottság javaslatára a Polgármester bizta meg.

A megbízott vezetőség első feladata a tisztségviselők megválasztása volt. A következő eredmény született:

Sára András	elnök
Zséli István	elnökk helyettes
Szilágyi Gábor	elnökk helyettes
Kiss László	üggy. elnök
Gregóri Józsefné	gazdasági vezető
Tóth János	szak. o.v.
Sára József	szak. o.v.h.
Lajtos János	töm.sport sz.
Tuka János	tanácsadó

A további - régen halmozott - problémák megoldását azonnal el kellett kezdeni a Sport Club működésének biztosítása mellett. Pld. Gazdasági helyzet Terv-Tény arányban való felmérése.

Edzők hiányát pótolni.

Pályagondnok beiktatását elvégezni.

Technikai hiányokat pótolni és biztosítani.

Működéshez szükséges anyagi bázist megteremteni.

Vállalkozásban működő tevékenységek hiányosságait megszüntetni, vagy folyamatát elkezdeni.

A gyors megoldásokat késleltette az időhiány és az, hogy minden működő személy társadalmi munkás.

A SPORT CLUB GAZDASÁGI HELYZETE

1991. december 31-én (Ezer Ft-ban)

Bevétel

Társ. szerv. vállalaton kívüli bevételei:	2189
ebből beruházás:	795
- 430 Műk. támogatás:	854
Vállalkozás bevétele:	1065
ÁFA és egyéb tértítmény:	93
Egyéb:	17
Előző évi pénzmaradvány:	37
Bevételek összesen:	2066

Kiadás

Labdarugás

Anyag ktg:	482
Munkabér:	130
Közteher:	39
Egyéb (ebből beruh.: 636)	997 - 636 = 361

Vállalkozás:

Anyag ktg.:	335
Munkabér:	87
Közteher:	36
Egyéb (ebből beruh.: 430)	878 - 430 = 448
ÁFA (ebből beruh.: 266)	358 - 266 = 92
Kiadások összesen	2010

A Club felépítése:

1. Szakosztály: 3 labdarugó csapatból.

Serdülő csoportunk 14 éves korig, illetve általános iskola 7-8. osztályosából. Edző: Tóth M. Imre. Körzeti bajnokság 2. helyezés.

Ifjúsági csapatunk 14 feletti életkor, illetve 18 év alatti. Edző: nincs. 1992. februártól ha vállalja; Tóth János Megyei II.o. 6. helyezés.

Felnőtti csapatunk 18 év feletti Edző: Bolbás Mihály Segítő: Tuka János Megyei II.o. 6. helyezés.

Bízunk minden csapatunk szezonvégi javulásában, de jelenleg a csoportban újoncként szerepelünk.

A működés minőségének fejlődését 1992. évben a - lehetőségek arányában - tovább szeretnénk fejleszteni. Erre szakembereink részletes tervekét készítették. Terveket készítették: Tóth János, Tuka János, Bolbás Mihály, Gregóri Józsefné

Gondolatébresztés céljából közöljük elgondolásainkat: A sportkör jelenlegi vezetősége célul tűzte ki a községben működő versenysport - az ésszerűség határain belül - minél magasabb szintre való emelését, és a fiatalok - különösen diákok - rendszeres bevonását a sporttevékenységbe. Ennek megfelelően nagyobb hangsúlyt kívánunk helyezni a diák-sportra, különösen a labdarugó fiatalok nevelésére. Tesszük ezt azért is, a turai Általános Iskolában folyó magas szintű testnevelés és tornász képzés mellé adottságainkból adódóan szeretnénk a labdarugó fiatalok nevelését is megfelelő szintre emelni.

Ahhoz, hogy a fiatalok számára - különösen iskoláskor után

- vonzóvá tudjuk tenni a sportolást, illetve a verseny-sportot, olyan színvonalas sporttevékenységet kell végezni, ami méltóképpen öregbíti a község hírnevét és megfelel a község elvárásának.

Ez elsősorban a felnőtt sportolók eredményes szereplésével érhető el. Úgy gondoljuk, hogy ez az igény a turai sportkedvelő lakosok részéről is megfogalmazódik. Költségvetésünk összeállításánál ezeket a szempontokat vettük figyelembe és ezen elvárásoknak megfelelő feltételek megteremtését tűztük ki célul. Jelenleg 3 labdarugó csapat működik versenyszerűen bajnoki rendszerben, meglehetősen jó eredménnyel. Ehhez min. 50-60 aktív sportoló rendszeres foglalkoztatására van szükség. Ehhez kapcsolódik további 30-40 diák a különböző korcsoportos versenyekre való felkészítése.

Fontos dolognak tartottuk egyéb feltételek (szerelések, stb.) színvonalának emelését is, hiszen nem mindegy, hogy a sportolók agyonmosott, kopott-szakadt szerelésekben állnak ki, vagy legalább olyan színvonalon, mint az ellenfél. (Már a kivonuláskor eldőlhet egy mérkőzés eredménye, ha a mi játékosaink esetleg szegényesze vonulnak ki. Mindannyiunk előtt ismeretes a sportlétesítmény, különösen a játéktér állapota. Jelenleg a környék legrosszabb pályája a miénk, szinte már versenyzésre alkalmatlan. Ennek felújítása nélkülözhetetlen az eredményes munkához. A sportlétesítmény korszerűsítési költségei e pillanatban csak részben ismertek. Véleményünk szerint többtémű megvalósítással, komplex szemlélettel és fontossági sorrend mellett kellene a beruházást megkezdeni. Ez a korszerűsítés magában foglalná más jellegű játékterek építését is. (Kézilabda, tenisz, edzőpálya a labdarugóknak, stb.)

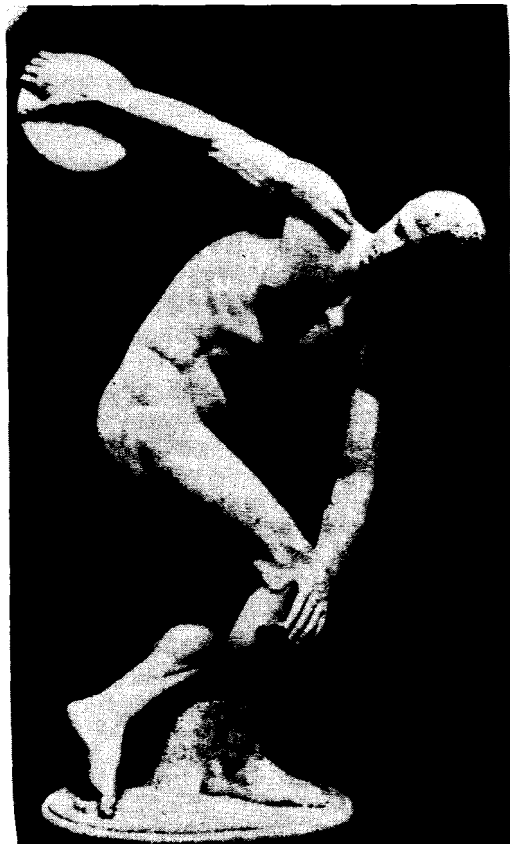
Lépcsőzetes fejlesztés tervezetünk a következő:

Pálya gyepféglázás	kb. 4-500 eFt
Edzőpálya építés	kb. 200 eFt
Vill.en.ell.korszerűsítés	kb. 300 eFt
Fűtés korszerűsítés (gáz ell.)	kb. 300 eFt
Egyéb sport létesítmények építése	kb. 500 eFt
+ Működő költsége évente	1,8 mFt

Kérjük a T. lakosságot, hogy a fejlesztéssel kapcsolatos észrevételeiket tegyék meg.

Köszönettel és tisztelettel TURA Sport Club Vezetősége.

Sára András mb. elnök

POSTALÁDÁNKBÓL

TURAI HÍRLAP SZERKESZTŐSÉGÉNEK

Tisztelt Szerkesztőség!

A Turai Hírlap 1991. decemberi számában helyet adtak egy olyan frás közzétételének, amely állítólag Lukács Gábor turai lakos tollából származik. Lukács Gábor frásában olyan kijelentéseket, állításokat tett, amelyek minden alapot, meggyőződést nélkülöznek, olyanokat, amelyek nemcsak a termelőszövetkezet egyes vezetőinek, hanem a termelőszövetkezetnek, mint jogi személyiséggel rendelkező közösségnek a becsületét, jó hírnevét mocskolja. Emiatt vele szemben büvádi eljárást is kezdeményezhetnénk, de ettől eltekintünk, mert a magunk részéről nem tartjuk méltónak azt, hogy az ilyen alaptalanul mocskoló, rágalmazó ember által "bedobott kesztyűt" felvegyük és tovább vitatkozzunk.

Termelőszövetkezetünk vezetősége azonban azt szükségesnek tartotta, hogy a közzétett frással kapcsolatban saját véleményét megfogalmazza, a Turai Hírlap olyan olvasóit is tájékoztassa a valóságról, akik nem ismerik a termelőszövetkezetünk működésével összefüggő körülményeket, egyes adatokat. Annak ellenére tesszük ezt, hogy kívüllőknek termelőszövetkezetünk életéhez, működéséhez semmi köze nem lehet. Kérjük a T. Szerkesztőséget, tegyék lehetővé frásunk közzétételét is a Turai Hírlap következő számában.

Amint az ország valamennyi szervezetének életét, működését, úgy a termelőszövetkezetünkét is a mindenkor hatályos jogszabályok alapján kell szervezni, irányítani. A jogszabályokat termelőszövetkezetünk mindenkor és jelenleg is figyelembe vette, a termelőszövetkezet életével, működésével összefüggő valamennyi cselekmény megvalósításánál. Termelőszövetkezetünk működését fennállása óta az erre feljogosított felügyeleti szervek rendszeresen ellenőrizték, és amennyiben nem a jogszabályoknak megfelelően jártunk volna el, ezt iratszerűen közölték is volna termelőszövetkezetünkkel és a felelős vezetőkkel szemben, felelősségrevonást is alkalmaztak volna.

Büszkén kijelenthetjük, hogy termelőszövetkezetünk az ország sok termelőszövetkezetét megelőzve több mint 30 éves fennállása alatt csak dicsőretet kapott a jogszabály és eredményes gazdálkodásért, működésért, ami az egész tsz. tagság, közöttük a vezetőség munkájának az eredménye. Erre való tekintettel is izléstelen és rágalmazó mocskolás Lukács Gábornak az az állítása, hogy a termelőszövetkezet vezetője (vezetői) személdombot hozott létre az egyes telephelyein: bezzeg a báró idejében "földi mennyországot varázsoltak".

Bizonyára Lukács Gábor aincsen tisztában azzal - vagy nem akar -, hogy a termelőszövetkezet szarvasmarha tenyészeté, a tehenészeté az eredményei alapján már hosszú évek óta Pest megyében az első öt között van, de országos viszonylatban is a legjobbak közé tartozik.

Növénytermesztésünk, a kertészetünk, a gyümölcs-termesztésünk szintén eredményes és kiváló volt a tsz. fennállása óta. Erről tanúskodnak a kiváló eredményekért kapott nagyszámú oklevelek is.

Lukács Gábor a mocskolásai mellett nem gondolt arra, hogy termelőszövetkezetünk (és jogelődjei) már évtizedeken keresztül sok száz embernek biztosított munkahelyet, és megfelelő jövedelmet, megkélhetést. Sajnos a tsz. dolgozói éppen az ilyen Lukács Gábor féle megnyilvánulások miatt nagyon aggnának, hogy mi lesz a szövetkezet jövője, lesz-e munkahelyük és megkélhetésük, vagy munkanélkülivé válnak. Ilyen termelőszövetkezetéről meri Lukács Gábor állítani, hogy személdomb. Mivel ismerjük Lukács Gábornak termelőszövetkezetünkkel, az egyes tsz. vezetőkkel szemben a közelmúltban tanúsított megengedhetetlen otromba, becsületlétörtő magatartását, alaposan kijelenthetjük, hogy belőle a gyűlölet árad, aminek megnyilvánulása volt a Turai Hírlapban közzétett frása is.

A jogszabályok és az arra alapított tsz. belső szabályzatok alapján kell eljárni a tsz. tagok és közöttük a tsz. vezetők munkadíjának és más járandóságainak megállapításánál. A tsz. belső szabályzatait a tsz. testületi szervei, a közgyűlés, a küldöttgyűlés, és a választott vezetőség hagyta jóvá.

A tsz. elnökének munkadíja és más járandósága is jogszabályok, a tsz. belső szabályzatai alapján lettek megállapítva. Lukács Gábor ismét hangsúlyozzuk, hogy illetéktelenül, meggyőződés nélkül jelentette ki, hogy a termelőszövetkezet elnöke 180.000.- Ft havi fizetést kap. A tisztánlátás és a valóság megismerése érdekében az erre vonatkozó adatokat alább ismertetjük: A tsz. elnökének havi bruttó munkadíja (fizetése) 91.000.-Ft, amelyből levonnak 50.000.- Ft jövedelemadó és társadalombiztosítási járulékot. A levonások után 41.000 Ft munkadíjat kap kézhez.

A tsz. törvény és az ennek alapján készült tsz. alapszabály lehetővé teszi azt, hogy az a tsz. tag, aki legalább 10 éve megszakítás nélkül tagja a tsz.-nek, az öregségi nyugdíjazása előtt - attól függően, hogy rövidebb vagy hosszabb időt töltött el tagjaként a tsz.-ben - 1-től 6 hónapig terjedő időtartamra pénzbeni juttatást kap az egy havi átlagrészesedésének figyelembevételével. Ezt a juttatást (és nem munkabért) munkavégzés nélkül eddig minden öregségi nyugdíjra ment tsz. tag - legalább 100 fő - akár fizikai dolgozó, akár vezető, megkapta, aki az alapszabályban meghatározott feltételekkel rendelkezett. E szabály

alapján kap munkavégzés nélküli a tsz. elnöke - de hangsúlyozzuk más tagok is - 1991. július 1-től 1991. december 31-ig bezárólag havi bruttó 91.000.- Ft juttatást (és nem munkabért), amelyből ugyancsak levonnak 50.000.- Ft jövedelemadó és társadalombiztosítási járulékot. A levonások után 41.000.- Ft juttatást kap kézhez. Senki sem kívánhatja, hogy a törvényben, a tsz. alapszabályban biztosított ezen jogáról a tsz. elnöke lemondjon.

Szükségtelen a tsz. elnökének személyét, szakképesítéseit, a vezetésre való gyakorlati rátermettségét ismertetni, méltatni, azonban e helyen mégis annyit mondunk, hogy több mint 30 éve keresztül a felügyeleti szervek és a tsz. tagság nagyrészének megalégedésére vezette, irányította a termelőszövetkezetet eredményesen.

Lukács Gábor a hivatkozott frásában azt is kijelentette, hogy a termelőszövetkezet fizetéképtelen, és emiatt a munkások és az elnök bérét is csak a bankból felvett magas kamatú hitelből tudják kifizetni. Lukács Gábor ezen kijelentését is - véleményünk szerint - a tsz. és vezetői mocskolása miatt tette. Lukács Gábor szülőköröségét és rosszindulatát bizonyítja e kijelentésével.

Amennyiben nem lennének a termeléssel összefüggő jelentős kiadásaink (pl. üzemanyag, gáz és villamosenergia, alkatrészek, vetőmagvak, műtrágyák, növényvédőszer, stb.) akkor nem kellene a bankból hitelt felvenni, vagyis a munkabéreket a befolyó pénz egy részéből is ki lehetne fizetni (az elnökét is). Mennyivel másabb lett volna a színezete Lukács Gábor frásának, ha azt mondja, hogy az ország általánosan rossz gazdasági és pénzügyi helyzete miatt a tsz. vevő partnerei fizetéképtelensége miatt a tsz.-nek hitelt kellett felvenni üzemanyagra, vagy más termelési kiadásokra. Sajnos a gyűlölet által vezérelt személytől ez ugye nem várható el. Lukács Gábor azt is állította, hogy a tsz. a melléküzemegait adja el, hogy ebből jusson jövedelemhez, pénzhez. A tsz. eddig még egy melléküzemegait sem adott el. Lukács Gábor (vagy az informátorai) valószínűleg összetévesztik a bérbeadást az eladással. Ugyanis a tsz. eddig a kedvezőtlen jövedelmesezés miatt adta bérbe a Budapestben lévő kiskereskedelmi üzleteit, és a FŐSZÖV-KER takarító- szolgáltató részlegét, ezt is főleg azért, mert azok a vállalatok, amelyeknek eddig dolgoztunk az utóbbi évben több millió forint szolgáltatási díjat nem fizettek meg részünkre. A bérbeadásból mindenféle gond nélkül jut jövedelemhez, pénzhez a tsz. Amennyiben ezen részlegek gazdaságos üzemeltetésére ismét lehetőség lenne (amire az ország gazdasági, pénzügyi viszonyainak kellene kedvezőbbre változni) a bérleti viszony megszüntetésével ismét saját magunk üzemeltethetjük ezeket a részlegeket.

Lukács Gábor azt is írta, hogy legjobban felháborító számára az, hogy a községtől elvett földeket, (legelő, erdő) még mindig a tsz. bitorolja. Válaszunk: a tsz. nem bitorol. A tsz. tulajdonába és használatába valamennyi föld a korábban alkotott és a jelenleg hatályban lévő jogszabályok alapján került, és onnan csakis a demokratikusan választott országgyűlés által alkotott és alkotandó jogszabály alapján kerülhet ki, amit Lukács Gábornak is tudomásul kell venni. Tehát bármely földterület kiadása vagy visszatartása nem a tsz. vezetőinek akaratától, hanem a jogszabálytól függ.

Megjegyezzük, hogy a tsz. fennállása alatt több esetben is jelentős területeket adott át úgy a turai, mint a gazdaghevízi önkormányzatnak, (volt tanácsnak) részben térítés nélkül, részben viszonylag alacsony térítés ellenében, ezzel is segítve, támogatva a két község fejlesztési elképzeléseit.

Zárómondatként: Helyesebb lenne, ha Lukács Gábor és a Tisztelt Szerkesztőség is a gyűlöletet, a rosszindulatot sugárzó frás helyett a megbékélés, az ország, a helyi közösség előnyét szolgáló megnyilvánulásokkal foglalkozna, adna helyet a Turai Hírlapban. Ezzel a véleményünkkel nem vagyunk egyedül, tekintettel arra is, hogy az ország sok jelentős vezetője, állampolgára is hasonló szellemben gondolkodik. Ebben a szellemben hallottuk Göncz Árpádnak a Magyar Köztársaság elnökének a magyar néphez intézett újrúévi köszöntőjét is.

Tura, 1992. Január hó

Tisztelettel:

GALGAMENTI MTSZ VEZETŐSÉGÉNEK
BIZOTTSÁGA

A szerkesztőség megjegyzése:

Fenti levelet aláírás (illetve pecsét) nélkül kaptuk. Bár januári számunkban ismételt hangsúlyoztuk, hogy csak névvel és címmel ellátott leveleket közlünk, most kivételt teszünk, mert bízunk abban, hogy a levélrók névsorát utólag megkapjuk.

Kuti J., Erdélyi Á., Kálna T.,
Köles M., Sára M.

A KÖZOKTATÁSI TÖRVÉNY KONCEPCIÓJA

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium elkészítette a közoktatási törvény koncepcióját.

A koncepció megvitatása után, a vélemények és javaslatok figyelembevételével ez év első negyedévében terjesztik a törvényjavaslatot a Kormány elé. A minisztérium reméli, hogy az 1992/93. tanév már az új törvény egyes rendelkezéseinek alkalmazásával indul. A koncepció alanyi joggá nyilvánítja az ingyenes oktatást, az első osztálytól az érettségig, vagy a szakképzettség megszerzéséig.

A tervezet deklarálja a szabad iskolaválasztást. A tankötelezettség 5 éves kortól 16 éves korig tart. Az alapfokú iskolai ellátásról (már az óvodáról is) a helyi önkormányzat köteles gondoskodni.

Az iskolarendszer képzési szintje:

- elemi (1-6 osztály)
- alapiskola (7-10)
- alsó-középfokú (7-10)
- felső középfokú (11-13).

A vizsgarendszer értelmében a vizsga letétele nem kötelező, de a továbbtanuláshoz vizsgák teljesítésén át vezet az út.

A koncepció foglalkozik a pedagógusok helyzetével. A nevelési-oktatási intézményekben főállású pedagógus csak pedagógiai képesítésű személy lehet. A főfoglalkozású pedagógus munkaideje heti 40 óra. A pedagógus nem kötelezhető olyan munkakörre, ami az iskola alaptevékenységével nem függ össze.

Az oktatási intézmény, elszámolási rendszerben gazdálkodó önálló jogi személy. Hivatalos szervei: az igazgató, a nevelőtestület, az iskolaszék, a szülők tanácsa és a diákönkormányzat. Új intézmény, az iskolaszék. Az iskolaszék választott testület, aminek fő feladata a nevelési oktatási intézmény támogatása, segítése. Az iskolaszék nem kötelező létrehozni. Az iskolaszék a fenntartó, a nevelőtestület és a szülők közösségének képviselőiből áll, egyenlő arányban.

Az intézmények szakmai irányítását központi szinten a minisztérium, regionális szinten a területi oktatási központok végzik. A TOK feladata az ágazati szakmai követelmények érvényesülésének segítése. A művelődési és közoktatási miniszter mellett működő tanácsadói testület az Országos Köznevelési Tanács. A koncepció szakmai és társadalmi viták tapasztalatai alapján fogalmazódik törvényjavaslattá.

Művelődési és Közoktatási Minisztérium Sajtóiroda

TISZTELT HÖLGYEM / URAM!

Örömmel értesültünk arról, hogy községünkben a közeljövőben kiépítik a gázvezetékét, ami lehetővé teszi ingatlan energiellátásának modernizálását, a gazdaságos, higiénikus és környezetbarát gázenergia használatát.

A magunk részéről szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy ezt a lehetőséget mielőbb valóra váltsa és ingatlanába a gázvezeték kiépítse, miáltal a vezetékes gáz előnyeit mind az ingatlan fűtése, mind melegvízellátása, mind pedig az egyéb területeken élvezheti.

Az előbbieknél megfelelően felajánljuk szolgáltatásainkat a következők szerint:

- szaktanácsadás
- tervezés (igények szerint)
- engedélyek megszerzése
- kivitelezés (gázórától a készülékekig)
- gázkészülékek beszerzése, felszerelése és üzembehelyezése
- garanciális- és egyéb szervízmunkák ellátása.

Fenti szolgáltatásainkat méltányos árak mellett és magas szakmai színvonalon végezzük, amit a hosszú idő alatt szerzett tapasztalatainkon túl számos referencia-munkánk is igazol.

Érdeklődni és előrendelést, illetve rendelést adni személyesen vagy telefonon a következő helyeken lehet:

- **Rösenberger József** (2181 Iklad, Szabadság út 68. szám) Telefon: Aszód 373.)

- **Fónagyné** (Turai Könyvtár)

Várjuk szíves megkeresésüket
és maradunk tisztelettel
TECHNOSZER KFT.

dr. Endrefi István
ügyvezető

Rösenberger József
ügyvezető

RÖVID HÍREK

Január 17-én 18 órakor Kulturális Fórum volt az Oktatási és Kulturális Bizottság szervezésében.

Január 20-án 19 órakor volt az 1992. évi első önkormányzati közmeghallgatás.

A rajzszakkör 7. osztályos tanulója *Dusa Márta festményt ajándékozott a plébániának.*

Január 30-án és 31-én rendkívüli tanítási szünetet rendelt el az általános iskola igazgatója, a tanulók influenza-miatti tömeges megbetegedése miatt.

Február 7-én 17 órakor lesz a turai sportkör közgyűlése a Művelődési Házban.

Február 9-én vasárnap délelőtt véradás a Tabán úti iskolában.

Február 14-én 19 órakor lesz a "Vidám téli esték" harmadik utazása a Művelődési Házban.

Február 29-én 15 órakor kezdődik a Falumúzeumban a megemlékezés Kovács Lászlóra, majd a temetőben koszorúzás.

Este: Batyus-bál a Művelődési Házban.

Köszönetemet fejezem ki a község lakosságának, önkormányzatának, hogy előző munkahelyem által adott 88 eFt-os munkáltatói támogatásomat átvállalta, s ezzel lehetővé tette itteni munkába állásomat, illetve elősegítette áttelepülésemet.

Tura, 1992. január 27.

Tisztelettel: *Oltvölgyi Béla*
iskola igazgató

**Bizalommal, bizalmukból
HELYBEN**

Teljeskörű szolgáltatás Turán GÁZÜGYBEN!

Belső tervek, költségvetések készítése, engedélyeztetése.

Kivitelezési munkák vállalása, szervezése.

Kéményekkel kapcsolatos szaktanácsadás.

A szükséges anyagok beszerzése **KEDVEZŐ ÁRON!**

Várom érdeklődésüket és megrendelésüket

Turán a piac téri Műszaki Boltban illetve lakásomon: Tura, Iskola út 24. sz. alatt

Tisztelettel: *Dolányi Mihály*

Természetgyógyászati tanácsadás:

idegrendszeri panaszok, emésztési problémák, légúti betegségek, reumatikus betegségek, Diagnosztizálás, Reflexológiai, Fitoterápia.

Tóth Pál természetgyógyász, reflexológus

Lakás: 2194. Tura, Verseny u. 1.

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Vasúti élelmiszer üzlet, Piac Tér (Átsné), Piac téri Műszaki bolt, ÁFÉSZ Bisztró (Zsámboki út), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán Tura, Petőfi tér 7.

TURAI HÍRLAP - Közéleti Havilap - II. évfolyam 2. szám

Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Köles Mihály

Sára Mihály

Felelős szerkesztő: Kuti József

Levélcím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura

Készült: 500 példányban a Parola Kft. nyomda üzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor

Műszaki vezető: Czírok Ferenc

Szedés, tördelés: Jandura István Gödöllő Mosolygó A. krt. 4.